

12.10.2015

VM035:00/2014

718/00.01.00.01/2014

Oikeusministeriölle

Pyyntö jäsenen nimeämiseksi kuntakokeilut kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi -hankkeen koordinaatioryhmään

Valtiovarainministeriö on asettanut koordinaatioryhmän kuntakokeilut kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi -hankkeeseen. Koordinaatioryhmän toimikausi on 9.5.2014-31.12.2016. Laki kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista (Kuntakokeilulaki) tuli voimaan 5.1.2015. Lain mukaan ohjauksesta vastaa myös oikeusministeriö. Koordinaatioryhmän tehtävänä on tukea hankkeen toimintaa ja koordinoita osapuolten välistä yhteistyötä. Koordinaatioryhmän asettamispäätös on tämän kirjeen liitteenä.

Hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset 17.12.2013 päivätyssä muistiossa ja kuntakokeilulaissa määriteltyjen kuntakokeilujen toteuttamiselle yhteistyössä ministeriöiden, kuntien ja Kelan kesken sekä ohjata kuntien kokeilutoimintaa siten, että kunnat voivat kokeilun aikana kehittää taloudellisesti ja vaikuttavuudeltaan parhaita mahdollisia toimintamalleja. Lisäksi kokeilujen tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia vähentämällä niille laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä asetettuja tehtäviä ja velvoitteita sekä niiden toteuttamisen ohjausta.

Valtiovarainministeriö pyytää oikeusministeriötä tekemään esityksensä koordinaatioryhmän pysyvästä asiantuntijasta lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallinin tilalle.

Ehdokkaan nimi ja yhteystiedot (osoite ja sähköpostiosoite) pyydetään ilmoittamaan sähköpostilla valtiovarainministeriön kirjaamoon (valtiovarainministerio@vm.fi) sekä projektiassistentti Emmi Niiraselle (etunimi.sukunimi@vm.fi) viimeistään 30.10.2015.

Lisätietoja antaa allekirjoittanut, puh. 02955 30220.

Ylijohtaja

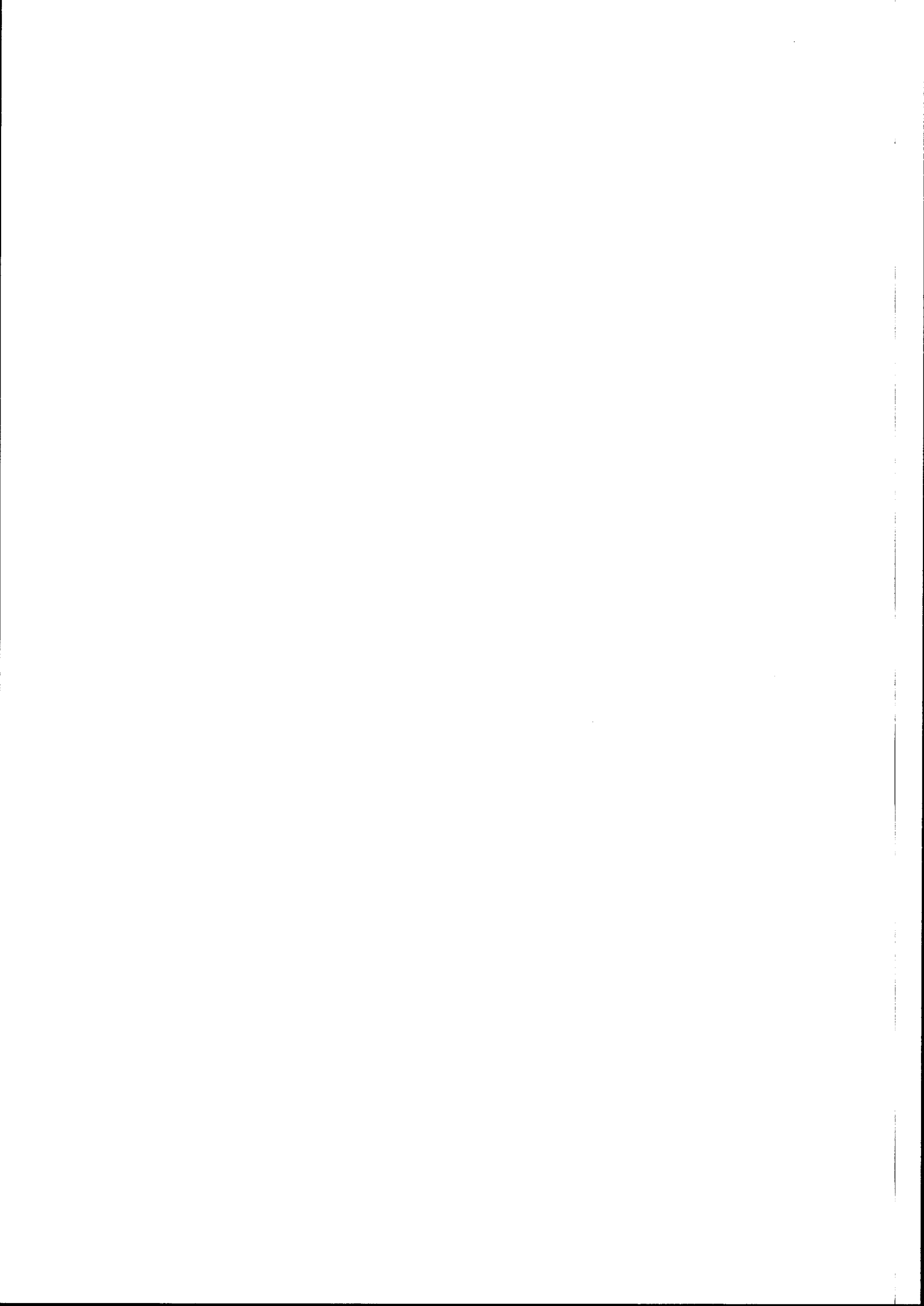
Silja Hiironniemi

Liitteet

Asettamispäätös

Laki kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista

9.5.2014

Kuntakokeilut kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi – hankkeen asettaminen**Asettaminen**

Valtiovarainministeriö on päättänyt asettaa Kuntakokeilut kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi -hankkeen.

Toimikausi

9.5.2014 – 31.12.2016

Tausta

Valtiovarainministeriö asetti 23.11.2011 kuntien tehtävien arviointityöryhmän, jonka tehtävänä on määrittää kuntien tehtävät ja niihin liittyvät uudistustarpeet sekä arvioida mahdollisuudet vähentää kuntien velvoitteita.

Hallituksen päätöksessä rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanosta 29.11.2013 todetaan:

”Kuntien velvoitteiden vähentämisen tueksi toteutetaan kuntakokeiluja vuosina 2015–2016. Haku kuntakokeiluihin käynnistetään vuoden 2013 lopussa kuuteen eri toimintamallikonaisuuteen: hyvinvoinnin integroitu toimintamalli, koulutuspalvelukokeilut, asumispalvelujen toimintamalli, valvonnan toimintamalli, kuntien ja Kelan yhteistyö ja nuorisotakuu. Kokeilujen edellyttämät lainsäädäntömuutokset annetaan eduskunnalle keväistuntokaudella 2014.”

Kuntakokeilujen sisällöstä on laadittu 17.12.2013 muistio ”Kuntakokeilut kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen tueksi”, joka on käsitelty hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmässä.

Tavoite ja tehtävät

Hankkeen tavoitteena on luoda edellytykset 17.12.2013 päivätyssä muistiossa määriteltyjen kuntakokeilujen toteuttamiselle yhteistyössä ministeriöiden, kuntien ja Kelan kesken sekä ohjata kuntien kokeilutoimintaa siten, et-

tä kunnat voivat kokeilun aikana kehittää taloudellisesti ja vaikuttavuudeltaan parhaita mahdollisia toimintamalleja.

Kokeilujen tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia vähentämällä niille laissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä asetettuja tehtäviä ja velvoitteita sekä niiden toteuttamisen ohjausta. Tarkoituksena on edistää edellä tarkoitetuilla keinoilla kokeilukunnissa sellaisten asiakaslähtöisten ja monialaisten toimintatapojen ja palvelurakenteiden kehittämistä ja käyttöä, joiden avulla laissa säädettyjä tehtäviä voidaan kunnissa hoitaa taloudellisesti ja tuottavasti kuitenkin lainsäädännössä asetetut palvelujen sisältöä koskevat vaatimukset toteuttaen.

Tavoitteena on, että kokeilujen tulosten perusteella voidaan päättää toimenpiteistä, jotka osaltaan tukevat julkisen hallinnon kestävyysvajeen supistamista.

Hankkeen tehtävänä on yhteistyössä asianomaisten toimivaltaisten ministeriöiden kanssa

- ohjata kokeilujen toimintamallien toteuttamisen edellyttämää kokeilulainsäädännön valmistelua,
- ohjata ja koordinoita kuntien valvontaa koskevien ja toimintamalleja tukevien ministeriöiden ja valtionhallinnon toimintaan liittyvien muiden toimenpiteiden valmistelua, sisältäen muun muassa valvontamallin kokeilualueiden alueelliset valvontaohjelmat ja niitä varten kehitettävät valvontaindikaattorit
- valmistella valtion ja kokeilukuntien ja -alueiden väliset kokeilusopimukset koskien kokeilujen kohdentumista, alueellisia valvontaohjelmia ja seurantaindikaattoreita ja käydä niitä koskevat neuvottelut kuntien kanssa
- seurata, ohjata ja tukea kokeilujen toteuttamista kunnissa ja alueilla
- arvioida kokeilukuntien ja kokeilussa mukana olevien valtion viranomaisten toimintaa kokeilun aikana ja sen jälkeen
- järjestää kokeilujen ulkopuolinen riippumaton arviointi
- tarjota yliopistoille ja tutkimuslaitoksille tietoja niiden mahdollisesti omaehtoisesti käynnistämien kokeiluun liittyvien tutkimusten tekemistä varten
- laatia kokeiluhankkeen toteutumisesta loppuraportti, joka sisältää kokeilun tulosten perusteella alustavat esitykset kokeilun tulosten hyödyntämisestä lainsäädännön valmistelussa sekä valtion kuntia koskevassa ohjauksessa ja valvonnassa
- valmistella mahdolliset kokeilukuntien projektitukea koskevat päätökset tarpeen mukaan hankkeelle talousarviossa varatun rahoituksen puitteissa
- vastata hankehallinnasta ja hankkeen taloudesta hankkeelle osoitetun rahoituksen puitteissa

Hankkeen tulee toimia yhteistyössä kuntien kanssa siten, että kokeilut ovat kuntalähtöisiä, ja toimivat kuntauudistuksen ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen periaatteiden suuntaisesti.

Organisointi

Hankkeen työtä ohjaa 14.9.2011 asetettu kuntauudistuksen ohjausryhmä, jonka tehtäviin lisätään tällä päätöksellä rakennepoliittiseen ohjelmaan perustuvien kuntakokeilujen käynnistämisen ja toteuttamisen ohjaaminen.

Hankkeen toiminnan ja osapuolten yhteistyön toteuttamiseksi ja koordinoimiseksi perustetaan kuntakokeilujen koordinaatioryhmä, jossa on kokeiluihin osallistuvien ministeriöiden, valtion virastojen, Kelan, valvontaviranomaisten, tietosuojavaltuutetun toimiston ja Kuntaliiton edustus.

Hankkeen säädösvalmistelua koordinoimaan asetetaan säädösvalmistelun koordinaatioryhmä, jonka tehtävänä on vastata hankkeen säädösvalmistelun koordinoinnista ja ohjauksesta sen säädösvalmistelutyön pohjalta, joka tapahtuu kokeilukohtaisesti kussakin erikseen muodostetussa kokeilutiimissä. Työryhmän määräaika päättyy 10.9.2014 tai sen jälkeen kun kuntakokeiluun liittyvä lainsäädäntö on annettu eduskunnan käsiteltäväksi.

Kuntakokeilujen koordinoitiryhmän kokoonpano

ylijohtaja Silja Hiironniemi, puheenjohtaja, valtiovarainministeriö
 finanssineuvos Hannele Savioja, valtiovarainministeriö
 hallitusneuvos Ilkka Turunen, valtiovarainministeriö
 hallitusneuvos Riitta-Maija Jouttimäki, sosiaali- ja terveysministeriö
 opetusneuvos Jussi Pihkala, opetus- ja kulttuuriministeriö
 asuntoneuvos Raija Hynynen, ympäristöministeriö
 työmarkkinaneuvos Teija Felt, työ- ja elinkeinoministeriö
 johtaja Katariina Rautalahti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
 erityisasiantuntija Saara Nyysölä, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
 johtaja Satu Koskela, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
 ylijohaja Jorma Pitkämäki, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
 johtaja Jarmo Ukkonen, Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto
 hallintojohtaja Juhani Rantamäki, Kansaneläkelaitos
 erityisasiantuntija Arto Koski, Suomen Kuntaliitto

Pysyvät asiantuntijat:

lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, oikeusministeriö
 ylitarkastaja Marita Höök, Tietosuojavaltuutetun toimisto

Säädösvalmistelun koordinaatioryhmän kokoonpano

hallitusneuvos Ilkka Turunen, puheenjohtaja, valtiovarainministeriö
 lainsäädäntöneuvos Sami Kouki, valtiovarainministeriö
 hallitusneuvos Marja-Riitta Pönkä, opetus- ja kulttuuriministeriö
 hallitussihteeri Ville Koponen, ympäristöministeriö
 ylitarkastaja Tiina Korhonen, työ- ja elinkeinoministeriö
 kehittämispäällikkö Marja Lahtinen, Suomen Kuntaliitto
 sosiaali- ja terveysministeriön edustaja, vahvistetaan myöhemmin

Pysyvä asiantuntija:

lainsäädäntöneuvos Anna-Riitta Wallin, oikeusministeriö

Hankkeella on päätoiminen projektipäällikkö ja projektiassistentti. Projektipäällikkö toimii koordinaatioryhmän sihteerinä. Projektipäällikön ja projektiassistentin palkkausmenot maksetaan momentilta 28.90.34.

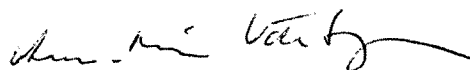
Hanke voi tehdä tarvittavia hankintoja sekä tilata ja hyödyntää tutkimuksia ja selvityksiä sekä kuulla asiantuntijoita hankkeelle talousarviossa myönnetyt rahoituksen puitteissa.

Hankkeen menot maksetaan momentilta 28.90.34.

Liikenne- ja kuntaministeri

Henna Virkkunen

Neuvotteleva virkamies

Anne-Marie Välikangas

Jakelu

Päätöksessä mainitut
Kuntauudistuksen ohjausryhmä

Tiedoksi

Valtiovarainministeriö/Valtiosihteeri Sari Raassina
Valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto
Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Ympäristöministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Oikeusministeriö
Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Uudenmaan työ- ja elinkeinotoimisto
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Kansaneläkelaitos
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Suomen Kuntaliitto

Laki

kuntien velvoitteiden ja ohjauksen vähentämistä ja monialaisten toimintamallien tukemista koskevista kokeiluista

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia vähentämällä niille laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä asetettuja velvoitteita sekä niiden toteuttamisen ohjausta. Lain tarkoituksena on edistää kokeilukunnissa sellaisten asiakaslähtöisten ja monialaisten toimintatapojen ja palvelurakenteiden kehittämistä ja käyttöä, joiden avulla laissa säädettyjä tehtäviä voidaan kunnissa hoitaa taloudellisesti ja tuottavasti kuitenkin lainsäädännössä asetetut palvelujen sisältöä koskevat vaatimukset toteut-taen.

2 §

Kuntakokeilut ja niihin osallistuvat kunnat

Tässä laissa tarkoitettuja kuntakokeiluja sekä kuntia, kuntaryhmiä tai kuntayhtymiä (*kokeilukunnat*), jotka voivat osallistua kuntakokeiluihin, ovat:

1) hyvinvoinnin integroitua toimintamallia koskeva kokeilu, johon voivat osallistua Kouvola, Kuopio ja Oulu sekä Hämeenlinnan, Hattulan ja Janakkalan muodostama

kuntaryhmä, Joensuun, Kontiolahden ja Liperin muodostama kuntaryhmä, Jyväskylän, Hankasalmen, Joutsan, Laukaan, Luhangan, Muuramen, Petäjaveden, Toivakan ja Uuraisten muodostama kuntaryhmä, Lappeenrannan, Imatran, Lemin, Luumäen, Savitaipaleen, Taipalsaaren, Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden muodostama kuntaryhmä ja tähän kuntaryhmään kuuluvien kuntien perustama Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä sekä Tampereen, Kangasalan, Nokian, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven muodostama kuntaryhmä;

2) koulutuspalveluja koskeva kokeilu, johon voi osallistua Riihimäen, Hausjärven ja Lopen muodostama kuntaryhmä;

3) kuntien toiminnan valvontaa koskeva kokeilu, johon voivat osallistua Kuopio sekä Jyväskylän, Hankasalmen, Joutsan, Laukaan, Luhangan, Muuramen, Petäjaveden, Toivakan ja Uuraisten muodostama kuntaryhmä, Tampereen, Kangasalan, Nokian, Pirkkalan, Vesilahden ja Ylöjärven muodostama kuntaryhmä sekä Vaasan ja Mustasaaren muodostama kuntaryhmä;

4) asumispalveluja koskeva kokeilu, johon voivat osallistua Kouvola ja Vantaa sekä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin muodostama kuntaryhmä sekä Riihimäen, Hausjärven ja Lopen muodostama kuntaryhmä;

5) kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyötä koskeva kokeilu, johon voi osallistua Vantaa;

6) nuorisotakuuta koskeva kokeilu, johon voivat osallistua Helsinki, Kouvola, Oulu,

Rovaniemi ja Vantaa sekä Forssan ja Ypäjän muodostama kuntaryhmä, Joensuun, Kontiolahden ja Liperin muodostama kuntaryhmä, Jyväskylän, Hankasalmen, Joutsan, Laukaan, Luhangan, Muuramen, Petäjaveden, Toivakan ja Uraisten muodostama kuntaryhmä, Järvenpään, Hyvinkään, Keravan, Mäntsälän, Sipoon, Pornaisten, Nurmijärven ja Tuusulan muodostama kuntaryhmä, Lahden, Hollolan, Hämeenkosken, Iitin, Kärkölän ja Nastolan muodostama kuntaryhmä sekä Lappeenrannan, Imatran, Lemin, Luumäen, Savitaipaleen, Taipalsaaren, Parikkalan, Rautjärven ja Ruokolahden muodostama kuntaryhmä ja tähän kuntaryhmään kuuluviin kuntien perustama Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.

2 luku

Hyvinvoinnin integroitua toimintamalla koskeva kokeilu

3 §

Hyvinvoinnin integroidun toimintamallin edistäminen

Hyvinvoinnin integroitua toimintamalla koskevan kokeilun tarkoituksena on edistää asiakaslähtöisten ja moniammatillisten toimintamallien luomista ja käyttämistä kuntien lakisääteisiä palveluja järjestettäessä ja tuottaessa tavoitteena tehokas ja vaikuttava toiminta. Lisäksi kokeilun tarkoituksena on laaja-alaisesti edistää toiminnan suunnittelussa palveluja käyttävän henkilön (*asiakas*) elinolosuhteita ja yksilöllisiä palvelutarpeita koskevan tiedon käsittelyä hänen etunsa mukaisesti sekä turvaten hänen yksityiselämänsä ja henkilötietojensa suoja.

4 §

Yhteinen palvelusuunnitelma monialaisessa yhteistyössä

Tässä pykälässä tarkoitettu yksilöllinen palvelusuunnitelma voidaan osittain tai kokonaan yhdistää yhteen tai useampaan muu-

hun yksilölliseen palvelusuunnitelmaan, jos yhdistämisen voidaan katsoa olevan asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta perusteltua. Yhdistämisen tarkoituksena on sovittaa yhteen asiakkaan erilaiset palvelutarpeet ja palvelut tarkoituksenmukaisella tavalla sekä tehostaa hallintoa. Yhteisessä palvelusuunnitelmassa voi kuitenkin olla vain asiakkaan palvelukokonaisuuden kannalta tarpeellisia tietoja.

Sen estämättä, mitä muualla laissa tai lain nojalla säädetään kunnan viranomaisen velvollisuudesta laatia palvelusuunnitelma, 1 momentissa säädettyin edellytyksin voidaan asiakkaan palvelun toteuttamiseksi osittain tai kokonaan yhdistää seuraavia laissa tai asetuksessa säädettyjä suunnitelmia:

1) sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000) annetun lain 7 §:ssä tarkoitettu palvelu- ja hoitosuunnitelma;

2) sosiaalihuoltolain (710/1982) nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu asiakkaan huoltosuunnitelma;

3) kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) 5 §:ssä tarkoitettu aktiivointisuunnitelma;

4) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 11 §:ssä tarkoitettu kotouttamisuunnitelma;

5) terveydenhuoltolain (1326/2010) 24 §:ssä tarkoitettu hoito- ja kuntoutussuunnitelma, 25 §:ssä tarkoitettu kotisairaanhoidon hoito- ja palvelusuunnitelma sekä 29 §:ssä tarkoitettu lääkinnällinen yksilöllinen kuntoutussuunnitelma;

6) potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992) annetun lain 4 a §:ssä tarkoitettu tutkimusta, hoitoa tai lääkinnällistä kuntoutusta koskeva suunnitelma;

7) terveydenhuoltolain nojalla neuvolatoimintaa, koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa sekä lasten ja nuorten ehkäisevää suun terveydenhuoltoa koskevissa säännöksissä tarkoitettut suunnitelmat;

8) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (380/1987) 3 a §:ssä tarkoitettu vammaisen henkilön palvelusuunnitelma;

9) kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) nojalla annetuissa

säännöksissä tarkoitettu suunnitelma annetavasta erityishuollosta;

10) päihdehuoltolain (41/1986) nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu asiakkaan kuntoutussuunnitelma;

11) omaishoidon tuesta annetun lain (937/2005) 7 §:ssä tarkoitettu hoito- ja palvelusuunnitelma;

12) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012) 16 §:ssä tarkoitettu palvelusuunnitelma;

13) lastensuojelulain (417/2007) 3 §:ssä tarkoitettu lapsi- ja perhekohtainen lastensuojelutarpeen selvitys ja asiakassuunnitelma sekä 30 §:ssä tarkoitettu asiakassuunnitelma;

14) lasten päivähoidosta (36/1973) annetun lain 7 a §:ssä tarkoitettu kuntoutussuunnitelma;

15) perusopetuslain (628/1998) 16 a §:ssä tarkoitettu tehostettuun tukeen liittyvä oppimissuunnitelma ja 17 a §:ssä tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma sekä 36 a §:ssä tarkoitettu henkilökohtainen suunnitelma erotetun oppilaan opetuksen järjestämisestä;

16) ammatillisesta koulutuksesta (630/1998) annetun lain 20 §:ssä tarkoitettu henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma.

Palvelusuunnitelmiin liittyvä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 34 §:ssä tarkoitettu erityishuolto-ohjelma ja perusopetuslain 17 §:n 2 momentin mukainen erityisen tuen päätös voidaan sovittaa yhteen 2 momentissa mainittujen yksilöllisten palvelusuunnitelmien kanssa samassa monialaisessa prosessissa.

5 §

Yhteisten palvelusuunnitelmien hallinnointi

Tässä laissa tarkoitettujen suunnitelmien yhdistämiskokeilun aloittamisesta päättää kunnan toimivaltainen monijäseninen toimielin. Päätöksessä määrätään, mikä kunnan virasto tai toimintayksikkö vastaa suunnitelmien yhdistämiskokeilusta. Jos kokeilutoimintaan osallistuu sellainen kunta- ja palvelurakennemuutostuksesta annetun lain (169/2007) 5 §:ssä tarkoitettu kuntayhtymä, jonka jäsen edellä

tarkoitettu kunta on, päättää kuntayhtymän monijäseninen toimielin osaltaan suunnitelmien yhdistämiskokeilun aloittamisesta ja siitä, mikä kuntayhtymän toimielin tai toimintayksikkö tällöin vastaa suunnitelmien yhdistämiskokeilusta.

Suunnitelmien yhdistämisen suunnittelu ja toteuttaminen voi tapahtua monialaisena yhteistyönä, jos yhdistettävät suunnitelmat kuuluvat eri viranomaisten tai saman viranomaisen eri toimintoihin kuuluviin tehtäviin tai jos monialainen yhteistyö muutoin on tarpeen kokeilun ja sen tarkoituksen toteuttamiseksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuun monialaiseen yhteistyöhön kuuluu eri viranomaisia ja muita toimijoita asiakkaan palvelutarpeiden mukaisesti. Yksi yhteistyöhön osallistuvista ammattihenkilöistä toimii asiakasvastaavana.

6 §

Salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

Salassa pidettäviä tietoja saa suunnitelmien yhdistämistä ja toteuttamista varten luovuttaa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai jos laissa niin erikseen säädetään.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, salassa pidettäviä tietoja saa luovuttaa suunnitelmien yhdistämistä ja toteuttamista varten, jos:

1) asiakkaalla sairauden, vamman tai muun niihin verrattavan syyn vuoksi ei ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä eikä hänellä ole laillista edustajaa; ja

2) tieto on välttämätöntä tämän lain tarkoituksen mukaisesti sen selvittämiseksi, voidaanko suunnitelmien yhdistämisen avulla parantaa asiakkaan palvelukokonaisuutta hänelle hoitoa ja huoltoa tai muita palveluja järjestettäessä.

Salassa pidettäviä tietoja ei saa 1 ja 2 momentin nojalla luovuttaa laajemmin kuin on välttämätöntä suunnitelmien yhdistämisen tarkoituksen toteuttamiseksi. Lisäksi salassa pidettäviä tietoja ei saa 2 momentin nojalla luovuttaa vastoin asiakkaan nimenomaista kieltoa, jos hänellä on edellytykset arvioida kiellon merkitys.

Tässä pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa voidaan henkilötietoja luovuttaa ja käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla.

7 §

Henkilötietojen tallettaminen

Yhteiseen palvelusuunnitelmaan saa sisällyttää salassa pidettäviä henkilötietoja vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä suunnitelmien yhdistämisen tarkoituksen kannalta.

Edellä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu asiakasvastaava voi tallettaa yhteisen palvelusuunnitelman sekä yhteistyössä syntyviä muita asiakirjoja ja tietoja niitä varten perustettavaan rekisteriin. Rekisterinpitäjänä toimii 5 §:n 1 momentissa tarkoitettu kunnan virasto tai toimintayksikkö taikka kuntayhtymä. Asiakasvastaavalla on oikeus saada rekisteristä salassapitosäännösten estämättä asiakastaan koskevat tiedot.

Monialaiseen yhteistyöhön osallistuva ammattihenkilö saa salassapitosäännösten estämättä tallettaa edustamansa organisaation rekistereihin yhteisen palvelusuunnitelman sekä muut sellaiset asiakasyhteistyössä saamansa tiedot, jotka ovat välttämättömiä hänen edustamalleen organisaatiolle kuuluvien tehtävien hoidon ja asiakkaan palvelutarpeen kannalta.

Monialaiseen yhteistyöhön osallistuvalla ammattihenkilölle voidaan salassapitosäännösten estämättä antaa käyttöoikeus 2 momentissa tarkoitettuun rekisteriin talletettuihin asiakastaan koskeviin tietoihin 6 §:ssä säädettyin edellytyksin.

Tässä pykälässä tarkoitetuissa tilanteissa voidaan henkilötietoja luovuttaa ja käyttää teknisen käyttöyhteyden avulla.

8 §

Tietojen käsittely toiminnallista suunnittelua varten

Kunnan viranomaisten henkilörekistereihin sisältyviä tietoja saa yhdistää toiminnan suunnittelua ja arviointia varten noudattaen, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötieto-

laissa (523/1999) säädetään. Yhdistämiseen käytetyt henkilötunnukset ja muut henkilön tunnistamista koskevat tiedot tulee poistaa välittömästi yhdistämisen jälkeen. Yhdistämisen avulla saatuja tietoja ei saa luovuttaa edelleen, ja ne tulee hävittää välittömästi tilastojen ja muiden selvitysten valmistuttua, viimeistään kuitenkin kuuden kuukauden kuluessa yhdistämisestä.

Mitä 1 momentissa säädetään kunnasta, koskee myös kokeilun piiriin kuuluvaa kuntayhtymää.

3 luku

Koulutuspalveluja koskeva kokeilu

9 §

Koulutuspalveluja koskevan toimintamallin edistäminen

Koulutuspalvelua koskevan kokeilun tarkoituksena on kuntien yhteistyöllä parantaa edellytyksiä hyödyntää oppilaitosverkkoa ja henkilöstöä peruskoulun jälkeisessä toisen asteen koulutuksessa. Tarkoituksena on erityisesti hankkia kokemuksia lukiokoulutuksen hallinnollisesta yhteistyöstä.

4 luku

Kuntien toiminnan valvontaa koskeva kokeilu

10 §

Kuntien toiminnan valvontaa koskevan toimintamallin edistäminen

Kuntien toiminnan valvontaa koskevan kokeilun tarkoituksena on lisätä kokeilukuntien toimintamahdollisuuksia kuntien tehtäväksi säädettyjen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa luomalla uusia toimintamalleja palveluiden ohjaukseen ja valvontaan.

Kokeilussa on tarkoitus keventää yksityiskohtaisten suositusten ja ohjeiden vakiintu-

neita soveltamiskäytäntöjä. Tarkoituksena on uusia indikaattoreita käyttöön ottamalla edistää kuntien toiminnan ja sen valvonnan asiakaslähtöisyyttä, valtion valvovien viranomaisten ja kuntien yhteistyötä ja päällekkäisyyksien poistamista tavoitteena valvonnan oikea kohdentuminen ja siitä kunnille ja valvoville viranomaisille aiheutuvan työ määrän vähentyminen.

11 §

Aluehallintovirastojen toiminnan ohjaus

Tämän lain 4 ja 5 luvuissa tarkoitetussa toiminnassa voidaan poiketa siitä, mitä sosiaalihuoltolain 3 §:n 3 momentissa, kansanterveyslain (66/1972) 2 §:n 3 momentissa, erikoissairaanhoidon lain (1062/1989) 5 §:n 3 momentissa, mielenterveyslain (1116/1990) 2 §:n 3 momentissa, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain 3 §:n 3 momentissa, yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990) 13 §:n 3 momentissa ja yksityisistä sosiaalipalveluista annetun lain (922/2011) 33 §:n 2 momentissa säädetään Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tehtävästä ohjata aluehallintovirastojen toimintaa niiden toimintaperiaatteiden, menettelytapojen ja ratkaisukäytäntöjen yhdenmukaistamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksessa ja valvonnassa.

12 §

Indikaattoriperusteisen valvonnan käyttöön-otto ja edistäminen

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto ja aluehallintovirastot soveltavat 16 §:ssä tarkoitetussa sopimuksessa määritellyjen kokeilukohteiden toiminnan valvonnassa ensisijaisesti mainitussa sopimuksessa määritellyjä toiminnan tuloksellisuutta osoittavia indikaattoreita. Nämä indikaattorit voivat kuvata palvelujen saatavuutta, asiakkaiden palvelutarpeen, terveyden tai toimintakyvyn kehitystä, asiakastyytyvyyttä ja muita palvelun laatutekijöitä.

Kokeilun aikana kunta seuraa lisäksi palvelujen taloudellisuuden ja tuottavuuden kehitystä.

13 §

Oma- ja valvontavirastojen kehittäminen

Oma- ja valvontavirastojen kehittämiseen osallistuva kunta laatii kokeilun kohteena olevasta toiminnasta ja palveluista oma- ja valvontavirastojen kehittämisen ohjelman. Ohjelmassa määritellään, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen toteutuminen ja laatu sekä palveluja käyttävien henkilöiden yhdenvertaisuus varmistetaan. Oma- ja valvontavirastojen kehittämisen ohjelmassa todetaan lisäksi, miten palvelujen toteutumista, laatua ja yhdenvertaisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Oma- ja valvontavirastojen kehittämisen ohjelmasta ja sen toteutumisen raportoinnista sovitaan kokeilukuntien kanssa 16 §:n mukaisessa kokeilusopimuksessa.

Kokeilusopimukseen sisällytetyssä oma- ja valvontavirastojen kehittämisen ohjelmassa määritellyjen palvelujen osalta kunnan valvonta kokeiluajankautena toteutetaan ensisijaisesti oma- ja valvontavirastojen toteutumisen valvontana.

Kokeilun aikana kunta seuraa lisäksi palvelujen kustannusten, taloudellisuuden ja tuottavuuden kehitystä.

14 §

Yhteistyön kehittäminen ohjauksessa ja valvonnassa

Yhteistyön kehittämistä koskeissa kokeiluissa kehitetään aluehallintovirastojen ja kokeilukuntien vuorovaikutusta ja yhteistyömuotoja ohjauksen ja valvonnan toteuttamisessa.

Aluehallintovirastot ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voivat tehdä ohjaus- ja arviointikäyntejä kokeilukuntiin. Ohjaus- ja arviointikäynneistä ja niiden ohjelmasta sovitaan ennakkoon asianomaisen kunnan kanssa.

15 §

*Kokeilun soveltaminen yksityisten sosiaali-
palvelujen valvonnassa*

Sen estämättä, mitä yksityisistä sosiaali-
palveluista annetussa laissa säädetään, lupa-
viranomaisen voi myöntää toimintayksikkö-
kohtaisen luvan yksityiselle sosiaalipalvelu-
jen tuottajalle palvelujen tuottamiseen mää-
räaikaisesti kokeiluajaksi, mikäli palvelut
tuotetaan kokeilukunnan alueella ja siltä osin
kuin lupaehdot koskevat palvelua.

Määräaikainen lupa voidaan kuitenkin
myöntää tilojen osalta vain silloin, kun estis-
tä toimintaa vastaava toiminta jatkuu samois-
sa tiloissa, joissa välittömästi ennen luvan
hakemista on toiminut kunta tai muu vastaa-
vien palvelujen tuottaja.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa ta-
pauksissa yksityisten sosiaalipalvelujen tuot-
tamiseen sovelletaan kokeiluajana 11—14
§:n säännöksiä.

16 §

Sopimukset kokeilukohteiden valvonnasta

Valtion ja kuntien välisissä kokeilusopi-
muksissa sovitaan viranomaisvalvonnan pii-
riin kuuluvan kokeilun ja kuntien omaval-
vonnan kokeilun kokeilukohteesta, toiminnan
tuloksellisuutta osoittavista indikaattoreista
ja tulosten raportoinnista.

5 luku

Asumispalveluja koskeva kokeilu

17 §

*Asumispalveluja koskevan toimintamallin
edistäminen*

Asumispalveluja koskevan kokeilun tarkoi-
tuksena on edistää vanhusten, vammaisten ja
muiden erityisryhmiin kuuluvien henkilöiden
asumispalvelujen uusien toimintamallien
luomista ja toteuttamista kunnille kustannus-
paineita aiheuttavaa ohjausta keventäen ja

asumispalveluja koskevien vahvistettujen pe-
riaatelinjauksien mukaisesti.

18 §

Perhehoidon toimintamallin edistäminen

Perhehoitoa koskevan kokeilun tarkoituk-
sena on edistää perhehoidon käyttöä.

Sen estämättä, mitä perhehoitajalain
(312/1992) 1 §:ssä säädetään, kokeilukunnat
voivat sopia perhehoitajan kanssa lyhytaikai-
sen ja tilapäisen perhehoidon järjestämisestä
asiakkaan kotona tai kunnan järjestämässä
perhehoitoon soveltuvassa tilassa.

19 §

Asumispalvelutoiminnan valvonta

Toimiessaan avustuksista erityisryhmien
asunto-olojen parantamiseksi annetun lain
(1281/2004) 10 §:ssä tarkoitettuna valtion-
apuviranomaisena Asumisen rahoitus- ja ke-
hittämiskeskus noudattaa tämän lain 17 §:ssä
säädettyä.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavi-
rasto ja aluehallintovirastot soveltavat kokei-
lukunnissa asumispalveluja koskevan toi-
minnan valvonnassa 12 §:ssä tarkoitettua in-
dikaattoriperusteista valvontaa.

20 §

*Sopimukset asumispalveluja koskevasta ko-
keilusta*

Valtion ja kuntien välisissä kokeilusopi-
muksissa sovitaan asumispalvelujen kokeilu-
kohteista ja asumispalvelujen tuloksellisuutta
koskevista indikaattoreista ja tulosten rapor-
toinnista.

6 luku

**Kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteis-
työtä koskeva kokeilu**

21 §

Kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyötä koskevan toimintamallin edistäminen

Kuntien ja Kansaneläkelaitoksen yhteistyökokeilulla on tarkoitus edistää kunnan ja Kansaneläkelaitoksen palveluyhteistyötä toimeentulotukipalveluissa tavoitteena asiakkaan kertaalleen antamiin tietoihin perustuva oikein ajoitettu palvelu ja palveluprosessista kunnalle aiheutuvan työmäärän ja kokonaiskustannusten väheneminen.

22 §

Toimeentulotukihakemusta koskeva yhteistyö kunnan ja Kansaneläkelaitoksen kesken

Kansaneläkelaitos voi kunnan toimeksiantosta ottaa vastaan toimeentulotuesta annettussa laissa (1412/1997) tarkoitettuja hakemuksia ja tallettaa hakemukseen sisältyvät tiedot toimeentulotuen asiakasrekisteriin. Toimeksiantosuhteessa noudatetaan julkisen hallinnon yhteispalvelusta annetun lain (223/2007) säännöksiä, jollei tässä laissa toisin säädetä.

23 §

Toimeentulotukihakemusten vastaanotto ja niitä koskevien tietojen käsittely

Julkisen hallinnon yhteispalvelusta annettussa laissa tarkoitettua toimeksiantosopimuksen tultua voimaan toimeentulotukea haakeva voi jättää toimeentulotukiasiaa koskevan hakemuksen kunnan alueella sijaitsevaan Kansaneläkelaitoksen toimistoon. Toimeentulotukea koskeva hakemus tulee vireille, kun hakemus on saapunut Kansaneläkelaitokselle. Vastaanotettuaan hakemuksen Kansaneläkelaitoksen tulee tallettaa hakemuksessa ja sen liitteissä olevat tiedot kunnan toimeentulotuen asiakasrekisteriin toimeentulotukiasian käsittelyä varten.

Kansaneläkelaitos voi toimeentulotukiasian käsittelyä varten tallettaa kunnan toimeentulotuen asiakasrekisteriin hakijaa koskevat hallussaan olevat toimeentulotukiasian käsit-

telyssä tarvittavat tulo- ja varallisuustiedot tai antaa kunnan sosiaalitoimelle edellä tarkoitettut tiedot teknisen käyttöyhteyden avulla.

Kansaneläkelaitos voi luovuttaa hakijalle tätä koskevan toimeentulotukiasian vireilläoloa ja käsittelyvaiheita koskevia kunnan toimeentulotuen asiakasrekisteriin talletettuja tietoja.

7 luku

Nuorisotakuuta koskeva kokeilu

24 §

Nuorisotakuuta koskevan toimintamallin edistäminen

Nuorisotakuulla tarkoitetaan tässä laissa toimintamallia, jonka tavoitteena on tarjota jokaiselle alle 25-vuotiaalle nuorelle ja alle 30-vuotiaalle vastavalmistuneelle työ-, harjoittelu-, opiskelu-, työpaja- tai kuntoutuspaikka kolmen kuukauden kuluessa työttömäksi joutumisesta. Nuorisotakuuseen liittyvän koulutustakuun tavoitteena on taata jokaiselle juuri peruskoulunsa päättäneelle paikka lukiossa, ammatillisessa koulutuksessa, oppisopimuskoulutuksessa, työpajassa tai kuntoutuksessa.

Nuorisotakuuta koskevan kokeilun tarkoituksena on edistää toimivien asiakaslähtöisten prosessien sekä kunnallisten ja työ- ja elinkeinohallinnon viranomaisten yhteistoiminnan ja tiedonkulun toteuttamista tavoitteena tehokkaat ja vaikuttavat palvelut ja palvelukokonaisuudet nuorisotakuun piiriin kuuluville nuorille.

25 §

Sopimukset kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen yhteistyöstä

Nuorisotakuuta koskevien yhteistyöprosessien helpottamiseksi valtion ja kuntien välisissä kokeilusopimuksissa sovitaan nuorisotakuukokeilua varten nimettävistä työ- ja elinkeinotoimistojen yhdyshenkilöistä, työkokeilusopimusten ja palkkatukihakemusten

käsittelyajoista, yhteistyöstä vastavalmistuneiden nuorten työllistymisen edistämiseksi sekä aktivointisuunnitelman tekemistä koskevasta yhteistyöstä.

Paikallisesti voidaan lisäksi sopia muista tarvittavista yhteistyömenettelyn muodoista nuorisotakuun toteuttamisessa kuntien ja työ- ja elinkeinotoimistojen keskinäisellä sopimuksella.

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään kunnasta, koskee myös kokeilun piirissä olevaa kuntayhtymää.

26 §

Menettely nuorisotakuun monialaisessa yhteistyössä

Nuorisotakuun monialaisessa yhteistyössä noudatetaan, mitä 2 luvussa säädetään yksilöllisten palvelusuunnitelmien yhdistämisestä yhteiseen palvelusuunnitelmaan, yhteisten palvelusuunnitelmien hallinnoinnista, asiakasvastaavan tehtävistä, salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta suunnitelmien yhdistämiseksi ja toteuttamiseksi, henkilötietojen tallettamisesta sekä tietojen käsittelystä toiminnallisia suunnitelmia varten. Kokeilussa ei kuitenkaan sovelleta 6 §:n 2 ja 3 momenttia.

Asiakkaan yhteiseen palvelusuunnitelmaan voidaan 4 §:n 2 momentissa tarkoitettujen suunnitelmien lisäksi yhdistää muita palvelusuunnitelmia tai monialaisessa yhteistyössä saatuja tietoja, jotka ovat tarpeen nuorisotakuukokeilun monialaisen yhteistyön ja asiakkaan palvelutarpeen kannalta.

8 luku

Erinäiset säännökset

27 §

Vaitiolovelvollisuus ja hyväksikäyttökielto

Henkilön, joka palvelus- tai sopimussuhteen perusteella käsittelee tämän lain nojalla saamiaan salassa pidettäviä tietoja tai tietoja, joiden käsittelyä koskevat laissa asetetut ra-

joitukset, vaitiolovelvollisuuteen ja hyväksikäyttökieltoon sovelletaan, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta.

28 §

Kokeilujen yleinen ohjaus ja seuranta

Valtiovarainministeriö vastaa yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön, opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja ympäristöministeriön sekä Kansaneläkelaitoksen, Opetushallituksen, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston ja Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen kanssa kokeilun toteuttamisen yleisestä ohjauksesta ja seurannasta. Ohjaus ja seuranta on tehtävä yhteistyössä kokeiluihin osallistuvien kuntien ja kokeiluun osallistuvan kuntayhtymän kanssa.

29 §

Kokeilusopimukset

Valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö sekä ympäristöministeriö tekevät kokeilukuntien kanssa kirjallisen sopimuksen kokeilun toteuttamisesta. Sopimuksessa on sovittava ainakin seuraavista asioista:

1) mitä kuntaa, kuntaryhmää ja kuntayhtymää sopimus koskee;

2) mihin tämän lain mukaiseen kokeiluun kunta, kuntaryhmä tai kuntayhtymä osallistuu;

3) mitkä ovat kokeilukohteet kussakin kokeilussa, johon kunta, kuntaryhmä tai kuntayhtymä osallistuu;

4) mitä 16 §:ssä tarkoitettuja valvontaa koskevan kokeilun indikaattoreita ja 19 §:ssä tarkoitettuja asumispalveluja koskevan kokeilun indikaattoreita kunnan tai kuntaryhtymän valvonnassa käytetään;

5) millä indikaattoreilla kokeilukohteiden kehitystä kuvataan muissa kuin 4 kohdassa tarkoitetuissa kokeilun toimintamalleissa;

6) miten kunta ja kuntayhtymä raportoi kokeilussa tehdyistä kehittämistoimenpiteistä ja kokeilusopimuksen mukaisten indikaattoreiden kehityksestä valtiolle kokeilun aikana.

30 §

Kuntajaon muutosten huomioon ottaminen

Jos kokeiluun osallistuva kunta lakkaa kuntarakennelaissa (1698/2009) tarkoitetun kun-

tien yhdistymisen seurauksena, jatkuu kokeilutoiminta uudessa kunnassa.

31 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 5 päivänä tammi-kuuta 2015 ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2016.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko

